

jelentek meg a szerelvények előtt. Az utasok nem akartak kiszállani a kocsikból, miután a kőszai híreknek nem adtak alapot. Csak akkor hagyták el a vagonokat, amikor az állomásfőnökség hivatalosan kijelentette, hogy a sztrájk miatt nem indulnak el a vonatok. Ekkor is a legnagyobb fejtelenség uralkodott, az utasok és nélkül szállagáltak kocsik után, hogy poggyászaikat elszállítsák, úgy hogy nem egyszer kisebb incidensek is történtek.

A pályaudvari őrségeket mindenütt megerősítették, úgy hogy rendzavarástól nem kell tartani.

A főváros utcáin nyugalom van, a súlyos helyzetet csupán a katonai és rendőri járőrök árulják el. *Rendzavarás nem történt.*

Őrizetbe vették a mozdonyvezetők egyesületének vezetőségét.

Ma délután a főkapitányság ügyeletéről a Mozdonyvezetők Országos Szövetségének váci körüli helyiségében megjelent egy rendőrkapitány 8 detektívvel és egy csendőrszel, aki a helyiségben tartózkodó mozdonyvezetőket, valamint a Szövetség vezetőségét a detektívekkel bebeszélte a főkapitányságra. A Szövetség termetit a rendőrkapitány lepecsételte és csupán azt a három termet hagyta nyitva, ahol a Budapesten tartózkodó mozdonyvezetőknek éjjeli szállásuk van.

A főkapitányságon azután az előállított 20 mozdonyvezetőt, valamint a vezetőséget *Andréka* főkapitányhelyettes, detektívfőnök azonnal kihallgatta. Valamennyien azt vallották, hogy a sztrájknak csupán gazdasági okai vannak és politikai kérdésekkel nem lehet azt kapcsolatba hozni. A szövetség vezetőit ezután őrizetbe vették és ellenük eljárás indul az 1914. XVII. törvénycikk 81. paragrafusa alapján lázadás címén, miután a közüzemi alkalmazottak munkamegtagadása lázadásnak minősíthető.

Gazdasági, vagy politikai sztrájk?

Ma este miniszteri értekezlet volt a miniszterelnökségen, amelyen részt vett *Rakovszky* Iván belügyminiszter és *Andréka* Károly detektívfőnök is. Elhatározták, hogy a rendőrség teljes készenlétben maradjon, hogy minden esettséghez készen álljon.

Az értekezleten mindinkább kifejezést nyert, hogy a mozdonyvezetők sztrájkjának nem gazdasági okai vannak, hanem az bizonyos politikai célokért támadt. Ezt a föltevést bizonyítja az a tény is, hogy a ma délután három óra után elinduló budapesti gyors személyzete már nem jelent meg a helyén, holott akkor még nem is volt ismeretes a kereskedelmi miniszter válasza. Így a sztrájkot már előre elhatározták.

A Szeged budapesti tudósítója ma este beszélt a mozdonyvezetők egy csoportjával, akik tagadták, hogy a sztrájknak politikai háttere lenne, azonban a tények azt mutatják, hogy a sztrájk kirombándása nem csupán gazdasági okok miatt történt.

A miniszteri értekezleten elhatározták, hogy a mozdonyvezetők szövetsége élére miniszteri biztost neveznek ki.

A főváros élelmezésének biztosítása.

A mozdonyvezetők sztrákjával kapcsolatban a közlelmezési minisztérium a székesfőváros, az államvasutak és az áruvizsgáló bizottság bevonásával értekezlet volt, amelyen az élelmezés zavartalanosságát biztosították. Az államvasutak az élelmiszerek szállítását rendes keretekben továbbra is ellátják. A fontos élelmicikkekben bőséges készletek állanak rendelkezésre, amelyek a főváros szükségletét hosszú időre fedezik.

A szegedi üzletvezetőség területén nincsen sztrájk.

Rabong János Máv. szegedi üzletvezető a sztrájkmozgalmakkal kapcsolatosan a Máv. szegedi üzletvezetőségének területét illetően így nyilatkozott:

— A szegedi üzletvezetőség területén sztrájk egyáltalán nincs és pozitív reményem van arra, hogy nem is lesz. A magam részéről a mozdonyvezetők szövetségének sztrájkmozgalmát elhamarkodott lépésnek tartom és az a nézetem, hogy erőszakos eljárásokkal az országnak okozott káron kívül saját ügyüknek is többet ártottak, mint használtak. Tény, hogy a Budapesti Nyugati pályaudvarról menetrend szerint délután 16 óra 10 perckor induló szegedi gyors nem futott ki és Szegedre meg sem ér-

kezhetett. A szegedi Máv. területén azonban az összes vonatok menetrend szerint indulnak és közlekednek, kivéve az esti békéscsabai gyorsat, amelynek szerelvényét a budapesti gyors képezi.

Rabong János Máv. üzletvezető a fenti nyilatkozatát még a következőkkel bővítette később:

— A Békéscsabáról, Hódmezővásárhelyről, Orosházáról, Kecskemét, Szajol, Kiskunfélegyháza és Mezőtúrról — ahol az üzletvezetőségnek fűtőházai vannak —, mindenholnan teljes nyugalomról és rendről kaptam jelentést. Épp úgy fegyelmezettség és nyugalom van az üzletvezetőség területén lévő összes vicinális vonalakon is. A csütörtök éjjelkor Szegedről Budapestre induló személyvonat, valamint a reggel 7 óra 5 perckor Budapestre induló gyorsvonat is menetrendszerűen fog Szegedről kifutni és a kormány által megített intézkedések következtében bizonyosan pontosan fognak megérkezni a fővárosba.

Szeged állomáson teljes nyugalom van.

A Szeged munkatársa ma éjszaka kint jár a Szeged-állomáson, ahol ekkor már egy rendőrszaksz megszállotta a pályaudvart. Az állomás peronján teljes nyugalom van, rohamsisakos őrzérek cirkálnak; valamint megerősített csend-

őrzérek őrzik a fontosabb pontokat. Vén éjszaka este 9 órakor érkezett ki a körletparancsnokságról az állomásra, ahol azonnal érintkezésbe lépett az állomásfőnökség éjszakai ügyeletével, azonban eddig még a permanenciára nem volt szükség.

A mozdonyvezetők és fűtők rendszeresen végzik munkájukat, az innen induló vonatok mind kifutnak. Így ma este fél 9 órakor kifutott a makói személyvonat, valamint éjjelkor elindult a budapesti személyvonat is. A rókusai állomáson is a legteljesebb nyugalom van.

Ezzel szemben este nyolc órakor nem érkezett meg a budapesti gyorsvonat, úgy hogy félkilenc óra előtt a szokásos békéscsabai gyors sem indulhatott el, mivel nem volt szerelvénye. Az éjjeli órákban még egészen kélséges, a holnap reggel 7 óra 5 perckor induló reggeli gyorsvonat elindulása. Minden valószínűség szerint ez a vonat sem indulhat el, miután Szeged-állomásnak nincsen szerelvénye hozzá.

Kelety Dénes felhívása a vasutasokhoz.

Egyébként ma az éjszakai órákban *Kelety* Dénes, az államvasutak elnöke rőpiratokban felhívást intézett a vasutasokhoz, amelyben kéri őket, hogy az ország jelenlegi súlyos helyzetében ne tegyenek elhamarkodott lépéseket és őrizték meg higgadtságukat.

Rablógazdálkodás folyik a város bérföldjein.

(A Szeged tudósítójától.) A csütörtöki tanácsülés volt az első, amely a nyári szabadságát élvező polgármester távollétében *Bokor* Pál polgármesterhelyettes elnöklésével folyt le. A tanács tagjai úgy féltizenegy óra felé közömbös hangulatban gyűltek össze, mert hiszen a régi tapasztalatok alapján mindenki azt gondolta, hogy a gazda nélküli tanácskozásnak most sem lesz különösebb érdekessége. A dolog ugyanis úgy áll, hogy minden fontosabb városi ügy szálai a polgármester kezében futnak össze és a tanács a hosszú évek alatt teljesen megszokta már, hogy az ilyen fontosabb ügyek elintézésének a módját a polgármester szabja meg. Októrra azért senki se gondoljon, mert csak az történt, hogy a tanács tulajdoni többségének a véleménye egyezett a polgármester fölfogásával és csak nagyon ritkán fordult elő, hogy az elnöki szándék kisebbségben maradt. A tanács így annyira hozzászokott a polgármester irányításához, hogy nélküle legfőbbörz gyámoltalannak érzi magát, a fontosabb ügyeket csak jelenlétében tárgyalja le. A csütörtöki tanácsulást megelőző közömbös hangulat azonban csakhamar megváltozott, kivételesen olyan kérdés került tárgyalás alá, amely felkorbácsolta a véleménye el és kemény viharokat váltott ki.

Bokor Pál ugyanis bejelentette, hogy *Jakabffy* Lajos műszaki tanácsos és *Várkonyi* Jenő gazdasági intéző társaságában helyszíni szemlét tartott *Hoffmann* Ignác újszedi negyvennyolc holdas mintagazdaságában, amely a város marostói bérföldjén terül el. A marostói bérföldök bérleti szerződése — mint ismeretes — ebben az évben lejár és az új árverést augusztus hatodi ára tüte ki a város tanácsa. A közgyűlés egyik régebbi határozata értelmében a beruházott bérleteket árverés mellőzésével a régi bérlet kezén hagyhatja az árverező bizottság, ha a régi bérlet megfizeti a környékbeli parcellákon kialakult és tíz százalékkal megtoldott átlagbért. *Hoffmann* Ignác negyvennyolc holdnyi terület bérlet a városól és azon szép mintagazdaságot rendezett be. A helyettes polgármester elnökletével kiküldött bizottságnak pedig azt kellett megállapítania, hogy ebből a mintagazdaságból mekkora az olyan beruházott terület, amely a közgyűlés határozata értelmében mentesíthető az árverés alól. *Bokor* Pál jelentése szerint a bizottság a helyszínen megállapította, hogy huszonöt katasztrális holdon rendkívül értékes beruházások, gyümölcsösök, faiskola és gazdasági épületek vannak, huszonhárom holdon pedig nincs beruházás, egyrészen herés és kaszáló, a többi kalászos növények termelésére használja a bérlet. Megállapította azonban a bizottság azt is, hogy a mintagazdaságnak feltétlenül szüksége van erre a beruházott nem tekinthető területre is, mert ezen terem meg az a takarmány, ami a gazdaság állatállományának kell és az a szalma, ami a gyümölcsfacsemelek csomagolásához szükséges. Abban az esetben tehát, ha ezt a huszonhárom

holdnyi beruházatlan területet tovább nem használhatná a mintagazdaság bérletje, az egész gazdaság olyan helyzetbe kerülne, amely veszélyeztetné további fenttarthatóságát.

A polgármesterhelyettes bejelentése után rendkívül heves vita kerekedett. Két homlokegyenest ellenkező fölfogás kelt harcra egymással. Az egyik fölfogás, amelynek *Fodor* Jenő adóügyi tanácsnok volt az exponense, hivatkozott arra a tanácsi határozatra, amely kimondta, hogy a marostói bérföldöket egy holdas parcellákban árverezik el, még pedig azzal a megszorítással, hogy egy árverező három parcellánál többet nem bérelhet.

— Abban az esetben tehát — mondotta *Fodor* Jenő —, ha *Hoffmann* Ignác negyvennyolc holdas bérletét kivonja a tanács az árverés alól, ellenkezésbe jut saját határozatával és olyan precedenst terem, amelyre mindenki hivatkozhatik, akinek beruházott bérlete van a Marostóban. Javasolja tehát, hogy a tanács ne tegyen kivételt, hanem eredeti határozata alapján egy holdas darabokra parcelláztassa a negyvennyolc holdas mintagazdaságot is és árvereztesse el a többivel együtt.

A másik fölfogást *Balogh* Károly fejtette ki. A város érdeke feltétlenül megkívánja a bérföldök szabad hasznosításának a biztosítását, azonban ha a tanács a hasznosítás szabadságát már eddig is korlátozta a beruházott bérleteknek az új árverés alól való mentesítésével, nem lenne indokolt, hogy éppen most szüntesse meg ezeket a kivételezéseket, amikor egy valóban beruházott értékes mintagazdaságról van szó. Ez a mintagazdaság sokkal jobban szolgálja a város érdekeit, mintha felparcellázva olyanok kezébe kerülne, akiknek fogalmuk sincs az észszerű gazdálkodáshoz, akik annyira kiuzsorázzák a földet, hogy mire a bérleti idő lejár, elveszít minden termőképességét, minden értékét. A városi bérföldök kilencven százaléka ilyen rablógazdálkodás folyik és rohamosan közeledik az az idő, amikor Szeged határában a termésszűk le fog sülyedni a minimum alá, a holdankinti két métermázsához, ahelyett, hogy a harminc métermázsá felé közeledne. Ezt a katasztrófális sülyedést mi sem bizonyítja jobban, mint az a botrányos körülmény, hogy Szeged városa liszt- és gabonaimportra van utalva, amikor a határában száznegyvenezer katasztrális hold termőföld terül el. Száz gyvenezer hold termőföld nem terem meg annyi búzát, amennyi száznegyvenezer lakó szükségletét fedezné. Bejelenti *Balogh* Károly, hogy indítványt terjeszt legközelebb a tanács elé ebben az ügyben és indítványozni fogja, hogy küldjön ki a tanács egy bizottságot a bérleti szerződések betartásának ellenőrzésére. Attól a bérletől pedig, aki a szerződés feltételeit nem tartja meg, a város földjén rablógazdálkodást folytat, kiméletlenül meg kell vonni a bérletet.

Ezután ismét az újszegedi mintagazdaságról beszélt *Balogh* Károly. Részletesen kifejtette,